
Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů návrhu zákona,
kterým se mění zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve
znění pozdějších předpisů, a zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu
bankovek a mincí a o změně zákona č. 6/1993 Sb., o České
národní bance, ve znění pozdějších předpisů, ve znění
pozdějších předpisů, a kterým se zrušuje zákon č. 76/1976 Sb.,
o ražbě československých dukátů

Říjen 2017

Shrnutí závěrečné zprávy RIA

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu zákona: Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí a o změně zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a kterým se zrušuje zákon č. 76/1976 Sb., o ražbě československých dukátů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Česká národní banka / Ministerstvo financí	Předpokládaný termín nabytí účinnosti: -
Implementace práva EU: Ne	
2. Cíl návrhu zákona	
Cílem návrhu zákona je doplnění pravomoci České národní banky (dále jen „ČNB“) vydávat obchodní mince s názvem české dukáty a pamětní bankovky.	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: <u>Ne</u>	
Návrh zákona nemá dopady na státní rozpočet ani ostatní veřejné rozpočty.	
3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: <u>Ne</u>	
Návrh zákona nemá dopady na mezinárodní konkurenceschopnost.	
3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: <u>Ne</u>	
Návrh zákona nemá dopady na podnikatelské prostředí.	
3.4 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): <u>Ne</u>	
Návrh zákona nemá dopad na územní samosprávné celky.	
3.5 Sociální dopady: <u>Ne</u>	
Návrh zákona nemá sociální dopady.	
3.6 Dopady na spotřebitele: <u>Ano</u>	
Rozšíření nabídky pro spotřebitele - sběratele či investory - o obchodní mince (české dukáty) a pamětní bankovky emitované ČNB při vhodných příležitostech a výročích za předpokladu, že budou ČNB emitovány.	
3.7 Dopady na životní prostředí: <u>Ne</u>	
Návrh zákona nemá dopad na životní prostředí.	
3.8 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: <u>Ne</u>	

Návrh zákona nemá dopad ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů.
3.9 Dopady na výkon státní statistické služby: <u>Ne</u>
Návrh zákona nemá dopad na výkon státní statistické služby.
3.10 Korupční rizika: <u>Ne</u>
Návrh zákona nemá dopad ve vztahu ke korupčním rizikům.
3.11 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: <u>Ne</u>
Návrh zákona nemá dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí a o změně zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a kterým se zrušuje zákon č. 76/1976 Sb., o ražbě československých dukátů.

1.2 Definice problému

Platná právní úprava v zákoně č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČNB“) v současné době stanovuje, že ČNB má výhradní právo vydávat bankovky, mince a pamětní mince. Zákon o ČNB však neumožňuje ČNB vydávat pamětní bankovky. V případě, že by ČNB takovou emisi při vhodné příležitosti zvažovala, by ji za stávající právní úpravy nemohla realizovat. V zahraničí přitom k takovým emisím centrálními bankami dochází.

Platná právní úprava v zákoně č. 76/1976 Sb., o ražbě československých dukátů vymezuje pravomoc státu vydávat obchodní mince s názvem československý dukát. Tato právní úprava však nereflektuje současný stav, kdy je emise mincí svěřena výhradně ČNB, stejně tak nereflektuje vznik samostatné České republiky a tedy potřebu hovořit o českých, nikoli československých dukátech. To znamená, že ČNB nemůže vydávat obchodní mince s názvem český dukát.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

V současné době stanovuje výhradní právo vydávat bankovky, mince a pamětní mince zákon o ČNB v části čtvrté. Současně je zde stanoveno, že platné bankovky a mince vydané ČNB jsou zákonnými penězi ve své nominální hodnotě a že mince z drahých kovů, pamětní mince a mince ve zvláštním provedení určené ke sběratelským účelům může ČNB prodávat za cenu odlišnou než je jejich nominální hodnota. V zákoně o ČNB je obsaženo také ustanovení zajišťující ochranu názvu „mince“ pouze pro mince vydané ČNB. Zákon o ČNB však neumožňuje emitovat pamětní bankovku a neobsahuje explicitní ustanovení o emisi mincí obchodních.

V návaznosti na úpravu v zákoně o ČNB jsou pak další pravidla emise bankovek a mincí stanovena v zákoně č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí a o změně zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o oběhu bankovek a mincí“). Zejména jde o zajištění ochrany tuzemských a cizozemských bankovek a mincí proti jejich padělání a pozměňování a další pravidla pro oběh tuzemských bankovek a mincí, včetně definice pamětní mince a vymezení činností ČNB při řízení oběhu bankovek a mincí.

V neposlední řadě je stále platný zákon č. 76/1976 Sb., o ražbě československých dukátů. Tento zákon upravuje ražbu československých dukátů jako obchodních mincí a stanovuje jejich technické parametry. Právo emise oběžných, pamětních i obchodních mincí bylo do roku 1989 svěřeno československému státu. Od roku 1990 převzala právo emise mincí oběžných a pamětních Státní banka československá (v roce 1993 pak ČNB). Současně byly ze státu na SBČS (ČNB) převedeny zásoby a právo prodeje a dalšího hospodaření s mincemi obchodními (dukáty), avšak právo jejich emise předpisy dále neřeší.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Při hodnocení dopadů návrhu zákona bylo zjištěno, že dotčenými subjekty jsou:

Tabulka 1: Identifikace dotčených subjektů

Subjekt	Důvod
Česká národní banka	Doplnění možnosti vydávat pamětní bankovky při zvláštních příležitostech a možnosti výhradního vydávání obchodních mincí s názvem český dukát.
Stát	Korekce stávajících ustanovení v oblasti vydávání československých dukátů a jejich uvedení do souladu se stávajícím právním řádem.
Sběratelé a investoři	Rozšíření okruhu možných investičních instrumentů a sběratelských předmětů (především pro investory, sběratele, numizmatiky, laickou i odbornou veřejnost).
Vydavatelé medailí	Současní vydavatelé medailových ražeb označených jako dukáty je budou moci nadále vydávat za podmínky zabezpečení jejich nezaměnitelnosti s obchodními mincemi ČNB.

Během příprav a tvorby dopadové studie spolupracovalo MF s následujícími subjekty.

Tabulka 2: Seznam relevantních konzultovaných subjektů

Subjekty konzultace	Zkratka užitá dále v textu	Relevantnost příslušného subjektu
Česká národní banka	ČNB	Ústřední banka České republiky, jejímž úkolem dle zákona o ČNB je mj. vydávání bankovek a mincí.

1.5 Popis cílového stavu

ČNB jako ústřední banka České republiky je oprávněna vydávat obchodní mince s názvem české dukáty a pamětní bankovky.

1.6 Zhodnocení rizika

Pokud by byla ponechána současná právní úprava, mohla by ČNB v souvislosti s jubilei významných okamžiků české a československé historie vydávat pouze pamětní mince, nikoli však pamětní bankovky, k jejichž vydávání dochází centrálními bankami v jiných státech. Současně by ČNB neměla právo vydávat obchodní mince s názvem český dukát, které by navazovaly na tradici vydávání tzv. československých dukátů dle zákona č. 76/1976 Sb., o ražbě československých dukátů a dříve i dle zákona č. 62/1923 Sb., o ražbě československých dukátů.

2. Návrh variant řešení a vyhodnocení jejich přínosů

Základní způsob hodnocení:

U každé z navrhovaných variant řešení jsou identifikovány jejich výhody a nevýhody, resp. rizika, které jsou následně hodnoceny z hlediska vhodnosti. Při tomto hodnocení byla zvolena hodnotící škála, kde znaménko „+“ ilustruje výhodu oproti jiné variantě a znaménko „-“ nevýhodu oproti jiné variantě. Symbol „0“ signalizuje stav, kdy dopad řešení z hlediska současného stavu je nulový.

2.1 Přehled zvažovaných variant

Nulová varianta, resp. **varianta A**, vždy představuje zachování současného stavu. **Varianta B** pak předpokládá provedení legislativních úprav a definování nových pravomocí v zákoně o ČNB a v zákoně o oběhu bankovek a mincí.

VYDÁVÁNÍ PAMĚTNÍCH BANKOVEK

Stručný popis variant

Varianta A - zachování současného stavu spočívá v ponechání stavu, kdy ČNB bude moci vydávat pouze běžné, resp. oběžné mince a bankovky a pamětní mince. Podstata **varianty B - rozšíření emise o pamětní bankovky** by znamenala rozšíření možností ČNB.

Porovnání dopadů jednotlivých variant

Ponecháním současného stavu, tj. realizací varianty A, by ČNB v souvislosti s důležitými okamžiky české a československé historie nemohla vydávat pamětní bankovku, jako je to běžné v jiných státech (např. v Polsku¹). Nebylo by tak například možné realizovat vydání pamětní bankovky ke 100. výročí československé měny v roce 2019, které je dle předběžných konzultací s ČNB zvažováno.

Naproti tomu by realizací varianty B, tj. rozšířením možností emise o pamětní bankovky došlo k doplnění pravomocí ČNB vydat pamětní bankovky. Dle konzultací s ČNB by tyto pamětní bankovky mohly být vydávány při výročních významných událostí národních dějin. S ohledem na současný způsob vydávání pamětních mincí se lze domnívat, že i vydávání pamětních bankovek by mohlo přispět ke zvýšení povědomí o národní historii, významu české a československé koruny jako české měny a realizovaly by se další sběratelské a investiční nástroje.

Tabulka 3: Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Dopady	Dotčené subjekty	Varianta A „současný stav“	Varianta B „rozšíření emise o pamětní bankovky“
Doplnění pravomocí ČNB o vydávání pamětních bankovek	ČNB	0	+
Realizace sběratelsky hodnotných děl a zvýšení povědomí o národní historii, významu české a československé koruny jako české měny	Občané a společnost	0	+
Portfolio investičních instrumentů a sběratelských předmětů	Sběratelé a investoři	0	+

¹ Polské bankovky „Banknoty kolekcjonerskie“ emitované Polskou centrální bankou „Narodowy Bank Polski“; dostupné z: http://www.nbp.pl/homen.aspx?f=/en/banknoty/kolekcjonerskie/banknoty_kolekcjonerskie_en.html

Vyhodnocení variant parametru

Z výše uvedené analýzy dopadů **se navrhuje varianta B – rozšíření emise o pamětní bankovky**, která bude jasným přínosem nejen pro numizmatiky a sběratele, ale i běžné občany a společnost. ČNB tak získá pravomoc dle svého vlastního rozhodnutí, obdobně jako to mají mnohé centrální banky ve světě, vydávat pamětní bankovky při příležitosti významných událostí.

VÝHRADNÍ PRÁVO NA VYDÁVÁNÍ OBCHODNÍCH MINCÍ S NÁZVEM ČESKÝ DUKÁT

Stručný popis variant

Varianta A - zachování současného stavu spočívá v ponechání stavu, kdy ČNB nebude mít výhradní právo vydávat obchodní mince s názvem český dukát. Podstata **varianty B - udělení výhradního práva na emisi obchodních mincí s názvem český dukát** - tkví v umožnění ČNB výhradně vydávat tyto mince a pokračování v tradici tzv. československých dukátů.

Porovnání dopadů jednotlivých variant

Varianta A by znamenala zachování současného stavu. ČNB by tak neměla výhradní právo vydávat obchodní mince s názvem český dukát a nemohla by navazovat na tradici vydávání tzv. československých dukátů, tj. obchodních mincí dle zákona č. 76/1976 Sb., o ražbě československých dukátů a dříve i dle zákona č. 62/1923 Sb., o ražbě československých dukátů. Zároveň zákon č. 76/1976 Sb. nereflektuje vznik České republiky (jakkoli si je MF vědomo existence ústavního zákona č. 81/1990 Sb., o změně názvu Československé socialistické republiky, a ústavního zákona č. 4/1993 Sb., o opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní Republiky).

Naproti tomu by varianta B otevřela možnosti pokračovat v tradici vydávání obchodních mincí, tj. českých, resp. dříve československých dukátů. ČNB by byla výhradním emitentem těchto obchodních mincí. Došlo by tak ke korekci názvu obchodní mince, tj. z československého dukátu by se stala obchodní mince s názvem český dukát.

Právo emise oběžných, pamětních i obchodních mincí bylo do roku 1989 svěřeno československému státu. Od roku 1990 převzala právo emise mincí oběžných a pamětních Státní banka československá a později ČNB. Současně byly ze státu na SBČS, resp. ČNB převedeny zásoby a právo prodeje a dalšího hospodaření s mincemi obchodními, avšak právo jejich emise předpisy dále neřešily. Proto se navrhuje v souladu se zákonem o ČNB (dle § 12, kdy ČNB má výhradní právo vydávat bankovky a mince, jakož i mince pamětní) svěřit vydávání obchodních mincí s názvem český dukát právě ČNB, která je v tomto ohledu plně vybavena (a veškeré procedury spojené s vydáváním jsou totožné s pamětními mincemi). V jistém smyslu se tak bude jednat o legislativně – technickou úpravu.

Emise medailových ražeb s názvem český dukát ze strany soukromých subjektů by byla možná i po schválení předmětného návrhu zákona. Zabezpečil-li by soukromý subjekt při vydávání medailové ražby dostatečné odlišení od obchodní mince vydávané ČNB s názvem český dukát, mohl by takovou ražbu realizovat. Nebyl by tedy z povahy věci narušen monopol ČNB vydávat obchodní mince, neboť vydání národní bankou je jejich definičním znakem.

Tabulka 4: Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Dopady	Dotčené subjekty	Varianta A „současný stav“	Varianta B „udělení výhradního práva na emisi obchodních mincí s názvem český dukát“
Zpřehlednění právního řádu	Stát	0	+
Legislativní vyjasnění práv a pravomocí při vydávání obchodních mincí	Stát, ČNB, ostatní emitenti, sběratelé a investoři	0	+
Realizace sběratelsky hodnotných děl a navázání na tradici vydávání tzv. československých dukátů	ČNB, sběratelé a investoři	0	+
Zajištění kontinuity a vysokého standardu kvality vydávaných mincí	ČNB, sběratelé a investoři	0	+

Vyhodnocení variant parametru

Z výše uvedené analýzy dopadů se navrhuje varianta B – udělení výhradního práva na emisi obchodních mincí s názvem český dukát pro ČNB. Úpravou zákona dojde ke korekci názvu obchodní mince československý dukát na český dukát, kterou bude moci výhradně vydávat ČNB a dojde též ke zpřehlednění českého právního řádu.

3. Návrh řešení

Níže je uvedeno shrnutí řešení, které MF navrhuje na základě dopadové studie uplatnit v předkládaném zákoně.

Tabulka 5: Shrnutí doporučeného řešení

Řešená (díličí) otázka	Popis doporučeného řešení
Vydávání pamětních bankovek	Varianta B - rozšíření emise o pamětní bankovky
Výhradní právo na vydávání obchodních mincí s názvem český dukát	Varianta B – udělení výhradního práva na emisi obchodních mincí s názvem český dukát

4. Implementace doporučené varianty a vynucování

Doporučená varianta bude do právního řádu České republiky implementována novelou zákona o ČNB, zákona o oběhu bankovek a mincí a zrušením zákona č. 76/1976 Sb., o ražbě československých dukátů.

5. Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti a vhodnosti nové regulace bude průběžně prováděn ČNB jakožto ústřední bankou České republiky, jejímž úkolem dle zákona o ČNB je mj. vydávání bankovek a mincí.

6. Konzultace a zdroje dat

V rámci procesu RIA proběhlo hodnocení rizik v souladu s *Metodikou hodnocení rizik v rámci hodnocení dopadů regulace (RIA)*.²

Z hlediska konzultací s relevantními subjekty proběhly konzultace MF s ČNB, která plně podporuje úpravu legislativy dle výše uvedeného návrhu řešení. V neposlední řadě proběhla, dle *Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace*³, konzultace s Bezpečnostním odborem Ministerstva vnitra za účelem identifikace dopadů na bezpečnost nebo obranu státu.

² Metodika hodnocení rizik v rámci hodnocení dopadů regulace (RIA). Dostupné na: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/ria/databaze/Metodika-hodnoceni-rizik.pdf>.

³ Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace. Dostupné na: http://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/ria/aktualne/OZ_RIA_-_novela_2016_uplne-zneni-FINAL.pdf